

Olgu sunumu Case report

Geliş tarihi: 22 Kasım 2021
Kabul tarihi: 27 Mart 2022

Anahtar kelimeler:
Buzağı,
Mukosel,
Dermal hiperplazi

Key words:
Calf,
Mucocele,
Dermal hyperplasia

Sorumlu yazar:
Sadık YAYLA

Adres:
Dicle Üniversitesi, Veteriner
Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı,
21280, Diyarbakır, TÜRKİYE

E-posta:
sadikeyla@gmail.com

ORCID ID
Başak KURT
<https://orcid.org/0000-0002-4923-5682>
Sadık YAYLA
<https://orcid.org/0000-0001-6734-421X>
Özgür AKSOY
<https://orcid.org/0000-0002-4800-6079>
Engin KILIÇ
<https://orcid.org/0000-0001-8126-3918>
İsa ÖZAYDIN
<https://orcid.org/0000-0003-4652-6377>
Mahmut SÖZMEN
<https://orcid.org/0000-0001-7976-4051>

Bir Buzağıda Kongenital Mukosel ve Dermal Kollajenöz Hiperplazi

Mucocele and Dermal Collagenous Hyperplasia in a Calf

Başak KURT¹, Sadık YAYLA², Özgür AKSOY¹, Engin KILIÇ¹,
İsa ÖZAYDIN¹, Mahmut SÖZMEN³

¹ Kafkas Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Kars, Türkiye

² Dicle Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Diyarbakır, Türkiye

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye

Öz

Bu bildiride Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Kliniğine getirilen üç günlük, Montafon ırkı, erkek bir buzağıda karşılaşılan mukosel (sialosel) ve dermal kollajenöz hiperplazi olgusunun sunulması amaçlanmıştır. Hastanın anamnez bilgilerinden, doğuştan dil altında bir kitlenin varlığı ve boyunda şişkinlik olduğu öğrenildi. Klinik muayenede sublingual bölgede 4x4x3 cm boyutlarında, içi sıvı dolu bir kitle ve boynun ventralinde yaygın kalınlaşma tespit edildi. Dilaltındaki kitlenin ekstirpasyonu gerçekleştirildi. Boyun derisindeki kalınlaşma yaşamsal fonksiyonları etkilemediği için opere edilmedi. Biyopsi materyali alınarak histopatolojik incelemeye tabi tutulan dilaltındaki kitlenin mukosel, boyundan alınan deri parçasının ise dermal kollajenöz hiperplazi olduğu saptandı. Postoperatif iki yıllık süreçte dilaltında herhangi yeni bir oluşuma rastlanmadığı, boynun ventralindeki kollajenöz hiperplazinin ise mevcut durumunu koruduğu öğrenildi.

ABSTRACT

In this presentation it was aimed to report a case of mucocele (sialocele) and dermal collagenous hyperplasia in a 3-day-old, male Montafon calf admitted to the University of Kafkas, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Surgery. Case history revealed a mass under the tongue and a swelling on the ventral part of the neck in the calf. Clinical examination showed a diffuse thickening of the ventral neck skin and a 4x4x3 cm sized, fluid filled sublingual mass which was removed surgically. The sublingual mass and biopsy material from the thickened part of the neck skin was sent for histopathological investigation. Histopathology revealed that the fluid filled sublingual mass was a mucocele (sialocele) and the dermal thickening was diagnosed dermal collagenous hyperplasia. Postoperative follow up for two years showed no recurrence of the sublingual mass. However, the collagenous hyperplasia on the neck region was persistent without any change in size.

GİRİŞ

Salya bezlerinin akıtcı kanallarının tıkanması sonucu salyanın kanalda birikmesiyle salya kanalı kistleri, bez içinde birikmesiyle de salya kistleri oluşur. Sublingual kanal kisti ranula olarak adlandırılır.^{1,2} İçeriği seröz ya da koyu kıvamda ve bal renginde olabilir.¹⁻⁴ Duktuslara yakın tek ya da multiloküler boşluklara salya birikmesine ise mukosel ya da sialosel denilir. Bu oluşum kist duvarlarında epitelyum hücrelerinin bulunmaması ile ranuladan ayırt edilir.⁴

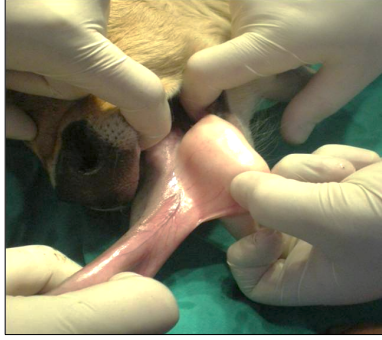
Duktusların çoğunlukla yabancı cisim ve tükrük taşları ile tıkanması, kongenital atrezi ya da yangıya bağlı olarak şekillenen daralmaların sonucunda tükrük akışının engellenmesi duktus dilatasyonlarına yol açar. Bazen duktusta lokal bir divertikulum oluşarak, geniş ve fluktuasyon gösteren bir kordon şeklini alabilir.^{1,4,5}

Alman çoban köpeklerinde kalıtsal bozukluk olarak kabul edilen kollajenöz hiperplazi (collagenous nevus) ile köpeklerde yaygın olarak karşılaşılar. Çoğu kez bacaklarda çoklu formda şekillenen küçük, sert ve yassı dermal nodüller gözlemlenir. Her bir nevus dermal fibröz dokudaki lokalize aşırı üremeyi gösterir. Histolojik olarak çok olgun ancak, normal dizilimli ve hücreden yoksun kollagen yapılar gözlemlenir.⁶

OLGUNUN TANIMI

Montafon ırkı, 3 günlük erkek bir buzağı doğuştan dil altında bulunan bir kitle ve boynunda deri kalınlaşması şikâyetleri ile kliniğimize getirildi.

Klinik muayenede sublingual bölgede 4x4x3 cm boyutlarında yumuşak, deri ile kaplı, içi sıvı dolu kitle (Şekil 1) ve boyun ventralinde yaygın kalınlaşma tespit edildi.

Şekil 1. Dil altında bulunan kitlenin klinik görünümü.

Şekil 2. Dil altındaki kitlenin diseksiyonu.

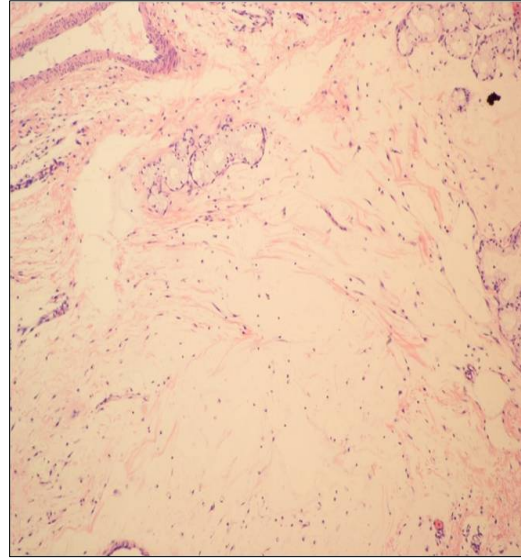
Şekil 3. Bölgenin postoperatif görünümü.

Dil altındaki kitlenin sedasyon (Xylazin HCl, Rompun®) ve lokal anestezi (Lidocaine HCl, Adokain®) eşliğinde ekstirpasyonu gerçekleştirildi. Ekstirpasyon için dilin basis'inde, kitle ile birleştiği noktadan başlanarak küt diseksiyon yapıldı (Şekil 2). Kitle uzaklaştırıldıktan sonra, dil mukozasında oluşan yara 0 numara emilebilir dikiş materyali (Polyglactin 910, Vicryl®) kullanılarak basit sürekli dikiş tekniğiyle kapatıldı (Şekil 3). Boyun derisindeki kalınlaşma yaşamsal fonksiyonları etkilemediği için opere edilmedi. Kalınlaşmanın bulunduğu bölgeden biyopsi materyali alınarak histopatolojik incelemeye tabi tutuldu.

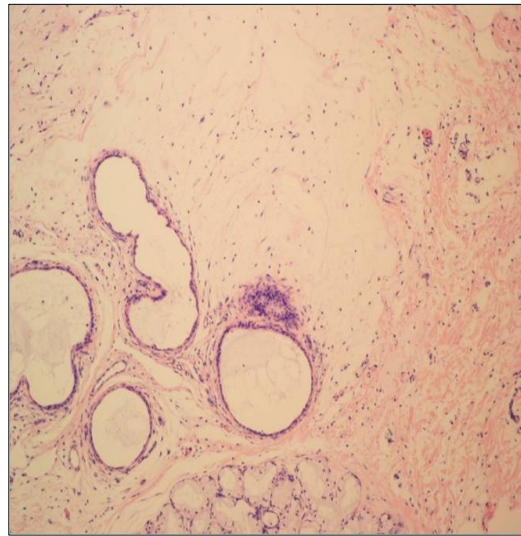
Yapılan histopatolojik incelemede minor tükürük bezi boşaltıcı kanallarının (ductus excretorius) dilate olduğu

ve içlerinde bazofilik ya da eozinofilik, mukoid karakterde bir sekresyon varlığı belirlendi (Şekil 4). Ayrıca, kanalların çevresinde ve derin dermal tabakada genelde bazofilik ve mukoid yapı gösteren sekresyon birikimi ve kollajen bağ dokuda buna eşlik eden miksoid (mukoid) dejenerasyon gözlemlendi (Şekil 5). Derinin histopatolojik incelemesinde normal epidermal doku ve nispeten normal yüzlek dermal tabaka gözlemlenirken, derin dermal katmanın kollajenöz hiperplazi (Şekil 6) nedeni ile oldukça kalınlaştığı dikkat çekti.

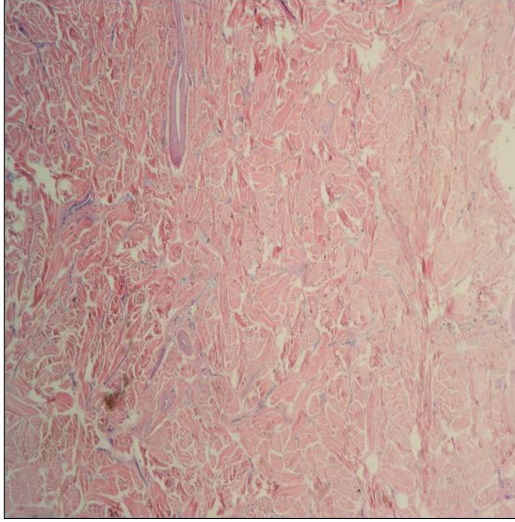
Postoperatif iki yıllık süreçte, muhtelif zamanlarda hasta sahibinden telefonla alınan bilgilerden dilaltında herhangi yeni bir oluşuma rastlanmadığı, boyun ventralindeki kollajenöz hiperplazinin ise mevcut durumunu koruduğu öğrenildi.

Şekil 4. İçlerinde bazofilik karakterde sekresyon bulunan dilate olmuş boşaltıcı kanallar. H&E x10.

Şekil 5. Dermal tabakada bazofilik, mukoid yapıda sekretoryal infiltrasyon sonucu şekillenen Myxoid (mukoid) dejenerasyon. H&E x10.

Şekil 6. Yaygın kollajenöz hiperplazi. Saç follikülü. H&E x40.

TARTIŞMA

Literatür verilerde köpeklerde dil ve ağız boşluğunda folliküler kist, dermoid kist ve ranulanın diğer kistik oluşumlara göre daha yüksek oranda ortaya çıktığı bildirilmiştir.^{4,5,7-9} Klinik ve histopatolojik incelemeler sonrasında sunulan olguya sığırlarda sık karşılaşılmayan kongenital mukosel tanısı konmuştur. Köpeklerde mukoselin etiyojisinde duktusun tıkanması ya da kongenital atrezi ilk sırada yer alan etkenlerdir.^{4,5} Benzer şekilde Alman Çoban köpeklerinde kalıtsal bozukluk olarak nitelendirilen⁶ dermal kollajenöz hiperplazinin sunulan olguda da kongenital şekillenmesi buzağılarda hem kongenital mukosel hem de dermal kollajenöz hiperplazinin etiyojisinde kalıtsal faktörlerin de rol oynayabileceğini düşündürmekle beraber buna ilişkin bir kanıt bulunmamaktadır.

Smith ve ark.⁹ Holstein bir buzağıda, çok sayıda nodül içeren dilin şişkin biçimde ağızdan dışarı sarktığını, nekropsisinde ise çeşitli organ ya da dokularda lokalize 1 cm çapında nodüllerin bulunduğunu ve bunların dil, dudak ve gingivada 2 cm çapına ulaştığını bildirmişlerdir. Sunulan olguda kongenital mukosel ile kollajenöz hiperplazinin birlikte bulunması ve vücutta lokalize herhangi bir nodülle karşılaşılmaması literatürle farklılık göstermektedir.

Sonuç olarak, buzağılarda gerek mukosel gerekse dermal kollajenöz hiperplazinin kongenital olarak şekillendiğine dair hatta her ikisinin bir arada görüldüğünü bildiren literatür bilgisiyle karşılaşılmaması ve uygulanan sağaltım yönteminde başarılı sonuç alınması nedeniyle olgunun sunulmasının literatüre katkı sağlayacağı görüşündeyiz.

KAYNAKLAR

1. Samsar E., Akın F.: Özel Cerrahi, Tamer Matbaacılık, Ankara, 1998, sayfa: 76-77.
2. Yücel R.: Veteriner Özel Cerrahi. Pethask Veteriner Hekimliği Yayınları II. Gebze/Kocaeli, 1992, sayfa: 55.
3. Çankaya H., Kutluhan A., Kırış M., İçli M.: Basit ranula: olgularımız ve tedavi yaklaşımlarının değerlendirilmesi, Van Tıp Dergisi. 2001, 8(4), 128-130.
4. Milli Ü.H., Hazıroğlu R.M.: Veteriner Patoloji I. Cilt, Tamer Matbaacılık, Ankara, 1997, sayfa: 35.
5. Slocombe R.F.: Cystic dilatation of the parotid duct of a goat. Can Vet J. 1980, 21: 130-132.
6. Hazıroğlu R.M., Milli Ü.H.: Veteriner Patoloji II. Cilt, Tamer Matbaacılık, Ankara, 1998, sayfa: 730.
7. Liptak J.M., Canfield P.J., Hunt G.B.: Dermoid cyst in the tongue of a dog. Aust. Vet J. 2000, 78(3), 160-161.